

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 235 คน ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน จำนวน 235 คน รวมทั้งสิ้น 470 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open Ended) จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ฉบับที่ 2 สำหรับครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามโดยให้บริการทางไปรษณีย์ จากแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 470 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับคืน 452 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.17 ทหวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูล ที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มาวิเคราะห์ โดยแยกวิเคราะห์เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุอยู่ระหว่าง 41 - 45 ปี อายุราชการมากกว่า 20 ปีขึ้นไป วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่มากที่สุด ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 11-15 ปี โดยส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 300 คน และเคยเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศภายในที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้จัดการอบรมเป็นส่วนใหญ่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี อายุราชการมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีชั่วโมงสอน 5-6 ชั่วโมงต่อ 1 วัน กลุ่มวิชาที่สอนส่วนใหญ่จะสอนวิชาภาษาไทย รองลงมาเป็นวิชาคณิตศาสตร์ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้รับมอบหมายให้เป็นครูผู้สอนประจำชั้นมากที่สุด วุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เคยเข้ารับการอบรมที่จัดโดยสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้จัดการอบรมเป็นส่วนใหญ่

การดำเนินงานและปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1. การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ดำเนินการ ดังนี้

1.1 การตรวจแผนการสอน ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจแผนการสอนเป็นส่วนใหญ่ โดยมีปฏิทินกำหนดการตรวจแผนการสอนไว้แน่นอน มีการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจแผนการสอน ให้คำแนะนำในการตรวจแผนการสอนกับคณะครู กำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายในการตรวจแผนการสอนที่ชัดเจนและได้แต่งตั้งครูเพื่อเป็นผู้ตรวจแผนการสอนแทนผู้บริหาร โดยมอบหมายให้ครูผู้สอนตรวจแผนการสอนโดยไม่ต้องเสนอต่อผู้บริหาร

ในส่วนของคุณผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีส่วนร่วมในการตรวจแผนการสอน โดยเป็นผู้จัดหาเอกสารมาให้คณะครูได้ศึกษาค้นคว้า จัดทำแผนการสอนให้คณะครูดูเป็นตัวอย่าง ให้คำแนะนำการจัดทำแผนการสอน ได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหารให้เป็นผู้ตรวจแผนการสอน และจัดหาวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับการทำแผนและตรวจแผนการสอนให้กับคณะครู

หลักเกณฑ์ในการตรวจแผนการสอน ได้ยึดหลักเกณฑ์การตรวจแผนการสอน โดยพิจารณาจากการเขียนสาระสำคัญได้ครอบคลุมจุดประสงค์และขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกำหนดการสอน โดยเขียนได้กะทัดรัด ชัดเจน และสมบูรณ์ และพิจารณาจากการเขียนกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นลำดับ ขั้นตอนสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและมีการใช้เทคนิคการสอนกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ การกำหนดสื่อการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับนักเรียน และได้ผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ การกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล การกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการปฏิบัติ ตลอดจนความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติและค่านิยมที่พึงประสงค์ สอดคล้อง และครบถ้วน ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ การเขียนจุดประสงค์ระบุสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนรู้ได้ชัดเจน สอดคล้องกับสาระสำคัญ ตรวจสอบได้ และเรียงลำดับจุดประสงค์ขั้นต้นไปหาจุดประสงค์ขั้นสูง ขอบข่ายเนื้อหาสอดคล้องกับสาระสำคัญที่กำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์ในการตรวจแผนการสอนตามลำดับ

ปัญหาในการตรวจแผนการสอน พบว่า ผู้บริหารไม่มีเวลาเพียงพอที่จะตรวจแผนการสอน และขาดความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในการตรวจแผนการสอนในแต่ละกลุ่มวิชา ขาดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการตรวจแผนการสอน รวมทั้งขาดเอกสารในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการตรวจแผนการสอน ส่วนครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน พบว่า ขาดการตรวจแผนอย่างต่อเนื่อง ไม่มีเวลาในการตรวจที่แน่นอน ขาดความรู้ความเข้าใจและขั้นตอนในการตรวจแผนการสอน ขาดกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ตรวจแผนการสอนและผู้จัดทำแผนการสอน ไม่ได้รับการส่งเสริมและอบรมวิธีการขั้นตอนในการตรวจที่ถูกต้อง ไม่ได้รับความสนใจและแรงสนับสนุนจาก ผู้บริหารโรงเรียน

1.2 การให้คำปรึกษาแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดำเนินการ ดังนี้

ผู้บริหารได้ดำเนินการเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยได้จัดประชุมชี้แจงและให้คำปรึกษาแนะนำเป็นประจำทุกเดือน และส่งครูเข้ารับการอบรม จัดหาตำรา เอกสาร หนังสือต่าง ๆ มาให้คณะครูได้ศึกษาค้นคว้าเป็นประจำ ได้แต่งตั้งครูเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ จัดหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาให้คำแนะนำแก่คณะครู และแนะนำการจัดตกแต่งห้องเรียนเพื่อเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน การเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวิชาแนะนำวิธีการจัดทำแผนการสอน การวัดผลและประเมินผล การเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน การตรวจแบบฝึกหัดของนักเรียน พร้อมทั้งได้จัดบริการสื่อการเรียนการสอน และสถานที่ใช้สำหรับการปฏิบัติการเรียนการสอน

ในส่วนของครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ร่วมประชุมให้ความรู้แก่คณะครูในการให้คำปรึกษาแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้รับผิดชอบการให้คำปรึกษา แนะนำ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่คณะครู ตามลำดับ

กิจกรรมที่ใช้ในการให้คำปรึกษาแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้จัดให้มีการเยี่ยมชั้นเรียน จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จัดประชุมปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม จัดการประชุมอภิปรายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดการสาธิตการสอน และสังเกตการสอน จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการเรียนการสอน จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดอบรมโดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่คณะครู

ปัญหาในการให้คำปรึกษาแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนขาดบุคลากรที่จะให้คำปรึกษาแนะนำแก่คณะครู ขาดเอกสารที่จะให้บุคลากรได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารไม่มีเวลาเพียงพอในการให้คำปรึกษาแนะนำ ผู้บริหารขาดความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาแนะนำ ขาดความร่วมมือจากคณะครู ส่วนครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน พบว่า ขาดความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่คณะครู คณะครูไม่ให้ความสนใจในการขอคำปรึกษาแนะนำ ไม่มีการจัด

อบรมเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.3 การสังเกตการสอน ดำเนินการ ดังนี้

การดำเนินการเกี่ยวกับการสังเกตการสอน ผู้บริหารเป็นผู้สังเกตการสอนจริง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาวิเคราะห์ร่วมกับคณะครู จัดให้มีการประชุมปรึกษานานหรือก่อนที่จะสังเกตการสอน โดยนำข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วไปปรับปรุงการเรียนการสอน พร้อมทั้งแต่งตั้งผู้สังเกตการสอน และจัดทำปฏิทินสังเกตการสอนที่แน่นอน

การสังเกตการสอน สังเกตในเรื่องบรรยากาศในห้องเรียนพฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมของนักเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในห้องเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนในห้องเรียน และความแม่นยำในการถ่ายทอดเนื้อหา

วิธีการในการสังเกตการสอน ใช้วิธีการในการสังเกตการสอนโดยการประชุมครูก่อนสังเกตการสอน และบันทึกการสังเกตไว้ในแบบบันทึกการสังเกตการสอน มีการซักถามครูหลังการสังเกตการสอนใช้แถบบันทึกเสียงเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครูแล้วนำข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้รับการสังเกตการสอน

ในส่วนของครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีส่วนร่วมในการสังเกตการสอน โดยได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นผู้สังเกตการสอน และเป็นผู้สร้างเครื่องมือในการสังเกตการสอนร่วมกับคณะครู เป็นผู้สังเกตการสอนและติดตามผลการสังเกตการสอน เป็นผู้ประเมินผลและรายงานผลการสังเกตการสอน เป็นผู้วางแผนการสังเกตการสอน เป็นผู้สังเกตการสอนเฉพาะวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ และเป็นผู้เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่คณะครูเกี่ยวกับการสังเกตการสอน ตามลำดับ

ปัญหาในการสังเกตการสอน พบว่า ขาดบุคลากรผู้ทำหน้าที่สังเกตการสอน ขาดการสำรวจความต้องการในการสังเกตการสอนของบุคลากรในโรงเรียน ขาดการวางแผนการสังเกตการสอนอย่างเป็นระบบ ขาดการกำหนดเป้าหมายการสังเกตที่แน่นอน และขาดการสำรวจปัญหาการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในพบว่า ไม่มีเวลาในการ

ปฏิบัติการสังเกตการสอนอย่างเพียงพอและไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ขาดกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้สังเกตและผู้รับการสังเกต ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการสังเกตการสอน ขาดความรู้ความเข้าใจในการสังเกตการสอนอย่างถูกต้อง งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานมีไม่เพียงพอ และขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ดำเนินงาน ขาดเครื่องมือสังเกตการสอน ผู้รับการสังเกตการสอนขาดความเชื่อถือผู้ทำหน้าที่สังเกตการสอน ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอนวิชานั้น ๆ และไม่สามารถทำข้อมูลป้อนกลับไปปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนได้

1.4 การให้คำปรึกษาแนะนำเรื่องการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ดำเนินการ ดังนี้

การดำเนินการให้คำปรึกษาแนะนำเรื่องการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โรงเรียนได้ส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และจัดหาวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณเพื่อการวัดและประเมินผล แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการวัดผลและประเมินผลเพื่อสรุปการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน จัดประชุมอบรมเชิงวิชาการให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเชิญศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ มาให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล

ในส่วนของครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล โดยร่วมกับคณะครูจัดทำเครื่องมือประเมินผล ให้การประชุมชี้แจงให้คณะครูทราบและเข้าใจการวัดผลและประเมินผล เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน จัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลประเมินผลมาให้ครูศึกษาค้นคว้า จัดทำเอกสารรายงาน การวัดผลและประเมินผลเสนอต่อผู้บริหาร ให้คำปรึกษาแนะนำการวัดผลและประเมินผล กำหนดเวลาที่แน่นอนในการวัดผลและประเมินผล

กิจกรรมที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล ใช้กิจกรรมการตรวจผลงานนักเรียน การสังเกต การทำแบบฝึกหัด การทดสอบนักเรียน การซักถามนักเรียน การสัมภาษณ์ การให้นักเรียนปฏิบัติงาน และการให้นักเรียนทำรายงาน เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลตามลำดับ

ปัญหาในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนขาดเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน ครูขาดทักษะในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ขาดการประเมินและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง ครูขาดความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวัดและประเมินผล จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องวัดมีมากเกินไป ครูไม่ได้นำข้อมูลจากการประเมินผลไปใช้ การประเมินผลไม่เป็นไปตามกำหนด และเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในคู่มือการประเมินสูงเกินไป ส่วนครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในพบว่า ไม่มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ ขาดเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล จำนวนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดมีมากเกินไป ขั้นตอนและวิธีการวัดผลและประเมินผลยุ่งยาก ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2. การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ดำเนินการ ดังนี้

การดำเนินการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ โรงเรียนได้ให้การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่ครูโดยส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพ ให้คำปรึกษาแนะนำการจัดทำแฟ้มสะสมงาน ให้ครูได้ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพ ได้แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาการ มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาชีพ และเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้กับคณะครูเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ ได้แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทางวิชาชีพ และให้ครูได้จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน ทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนระดับ ให้ความรู้และเข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้น ให้จัดทำการวิจัยในชั้นเรียน ให้ลาศึกษาต่อ และให้สมัครเป็นสมาชิกองค์กรทางวิชาชีพต่าง ๆ

ในส่วนของครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน โดยเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน รวบรวมเอกสาร ตำรา ต่าง ๆ ให้คณะครูได้ศึกษาค้นคว้า จัดทำแฟ้มสะสมผลงานให้คณะครูได้ศึกษาเป็นตัวอย่าง และเป็นผู้ประสานงานในการเชิญวิทยากรมาบรรยายการจัดทำแฟ้มสะสมงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน ใช้การเก็บรวบรวมผลงาน การวางแผนการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การคัดเลือกผลงาน การจัดระบบของแฟ้มสะสมผลงาน การแสดงความ

คิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน การประเมินผลงาน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับผลงาน การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน และการปรับเปลี่ยนผลงาน ตามลำดับ

ปัญหาการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ พบว่า โรงเรียนชาตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้ความรู้แก่คณะครู ชาติเอกสารที่จะศึกษาค้นคว้าได้ต่อเนื่อง และครูไม่สนใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาการ ส่วนครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน พบว่า ไม่มีเวลาในการดำเนินการพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่ครู เนื่องจากต้องทำการสอนด้วย ชาติเอกสาร สื่อ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพ ชาติความรู้ความเข้าใจในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่คณะครู คณะครูไม่สนใจในการพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพ และขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหาร

3. การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ดำเนินการ ดังนี้

การดำเนินการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ให้ทุกคนได้ปฏิบัติงานตามความสามารถของตนเอง โดยให้แสดงความคิดริเริ่มอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้ถามเมื่อมีข้อสงสัย จัดประชุมระดมความคิดเห็นต่าง ๆ ให้สรุปผลการปฏิบัติงานของกลุ่มและให้กลุ่มตั้งจุดมุ่งหมายและงานที่จะต้องทำต่อไป

วิธีการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ใช้การวางแผนปฏิบัติงานและแก้ปัญหา ร่วมกันทั้งกลุ่ม โดยดำเนินการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ แล้วประเมินผลและสรุปผลการปฏิบัติงานยึดหลักให้กลุ่มตั้งเป้าหมายการทำงานร่วมกันทั้งกลุ่ม หลังจากนั้นให้รายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้บังคับบัญชาทราบ

การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ใช้การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ให้ครูแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อการตัดสินใจแก่กลุ่ม สำหรับการแก้ปัญหาภายในกลุ่มมีการประสานงานกับสมาชิกภายในกลุ่ม ให้ข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานกลุ่ม เพื่อการตัดสินใจนำไปปฏิบัติ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อการปฏิบัติงานและการเชื่อมโยงข้อมูลภายในกลุ่มด้วย

ในส่วนของครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม โดยเป็นผู้จัดประชุมปรึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานกลุ่ม เป็นคณะ

ทำงานการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม จัดประชุมระดมความคิดในการทำงานกลุ่ม และนำคณะครูไปทัศนศึกษาการทำงานกลุ่มของโรงเรียนอื่น ๆ

วิธีการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ได้ช่วยกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการทำงานของคณะครู เป็นผู้พัฒนาวิธีการทำงานและกำหนดจุดตรวจสอบเพื่อควบคุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกลุ่ม วางขอบข่ายการปฏิบัติงานที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และมาตรฐานของงาน จัดหาบุคลากรหรือหน่วยงานอื่นมาเพื่อร่วมปฏิบัติงานของกลุ่ม รายงานความคืบหน้าของการปฏิบัติงาน ให้ผู้บริหารทราบ และปรับแผนการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มที่จำเป็น

ปัญหาการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม พบว่าในโรงเรียนขาดการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่อง ขาดการฝึกอบรมที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ขาดการศึกษา ค้นคว้าจากเอกสาร ผู้บริหารขาดความมั่นใจในการให้คำปรึกษาแนะนำ ขาดความร่วมมือจากคณะครู และผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจในการฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม ส่วนครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน พบว่ามีภาระในการสอนมากจึงไม่มีเวลาในการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ขาดความเชี่ยวชาญและที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ขาดเอกสารในการศึกษาเพิ่มเติม ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ครูไม่ต้องการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และขาดการสนับสนุนและส่งเสริมจาก ผู้บริหาร

4. การพัฒนาหลักสูตร ดำเนินการ ดังนี้

4.1 การพัฒนาหลักสูตร ได้ให้ครูศึกษาค้นคว้าการพัฒนาหลักสูตรจากเอกสาร หลักสูตรและส่งครูเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาหลักสูตร จัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร พาครูไปศึกษาดูงานและเยี่ยมชมโรงเรียนที่มีการพัฒนาหลักสูตรที่ดี ให้คณะครูได้ค้นคว้าและวิจัยการพัฒนาหลักสูตร แต่งตั้งคณะทำงานในการพัฒนาหลักสูตร และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่คณะครู

เหตุผลในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากที่สุด และเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระมาเป็นเหตุผลการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ

ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร ใช้การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเป็น ขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรมากที่สุด และใช้การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเลือกและจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ การประเมินผลหลักสูตร การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และการปรับปรุงหลักสูตรเป็นขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ

วิธีการพัฒนาหลักสูตร ใช้วิธีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรมากที่สุด และใช้การวิเคราะห์หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรโดยปรับรายละเอียดของเนื้อหา การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร และการจัดทำรายวิชาใหม่เพื่อพัฒนาหลักสูตร เป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตร

เอกสารที่ต้องศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร ให้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นเอกสารที่ต้องศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร และใช้คู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือครู คู่มือการประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แผนการสอน วารสารพัฒนาหลักสูตร หนังสือเรียนสำหรับนักเรียน จุลสารและสิ่งพิมพ์ในการพัฒนาหลักสูตร มาเป็นเอกสารที่ต้องศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรตามลำดับ

ในส่วนของครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ การพัฒนาหลักสูตร เป็นผู้ประสานงานโดยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่คณะครู เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร ใช้การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเป็นผู้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ปรับรายละเอียดของเนื้อหา และจัดทำรายวิชาใหม่

ปัญหาการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจและขาดทักษะในการให้คำปรึกษาแนะนำการพัฒนาหลักสูตร จำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอ ครูไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ขาดการให้ความช่วยเหลือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผู้บริหารไม่มีเวลาติดตามผลการพัฒนาหลักสูตร ส่วนครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน ขาดความเชี่ยวชาญในการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ขาดเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการจัดพิมพ์เอกสาร ขาดการส่งเสริมให้ค้นคว้าวิจัยในการพัฒนาหลักสูตร
ขาดความร่วมมือจากคณะครูภายในโรงเรียน ขาดการติดตามผลจากผู้บริหาร

4.2 การนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารได้ให้คำปรึกษาแนะนำแก่คณะครูในการนำ
หลักสูตรไปใช้มากที่สุด โดยได้จัดหาเอกสารต่าง ๆ มาให้ครูศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการนำหลักสูตร
ไปใช้ ส่งเสริมครูให้เข้ารับการอบรม สัมมนา การนำหลักสูตรไปใช้ ให้ครูจัดทำแผนการสอนทำการ
นิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรทุกระยะ พร้อมทั้งจัดหางบประมาณในการจัดทำวัสดุหลักสูตร
และจัดหาวิทยากรมาให้คำปรึกษาแนะนำการนำหลักสูตรไปใช้

กิจกรรมที่เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ยึดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อ
การใช้หลักสูตรเป็นส่วนใหญ่ และใช้การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน การจัดครูเข้า
สอน การจัดทำเอกสารหลักสูตร การจัดสรรงบประมาณเพื่อการใช้หลักสูตร การจัดทำวัสดุ
หลักสูตร เป็นกิจกรรมการใช้หลักสูตร ตามลำดับ

ในส่วนของครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรไปใช้
โดยการจัดประชุม ชี้แจง แลกเปลี่ยนความรู้กับคณะครูในการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นผู้จัดหาแหล่ง
ความรู้ต่าง ๆ มาให้คณะครูได้ศึกษาเพิ่มเติม เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำในการใช้หลักสูตร จัดทำ
แผนการสอนและจัดหาเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับคณะครู จัดทำและเก็บรวบรวม
ข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ นิเทศติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้แทนผู้บริหาร และเป็น
ผู้สาคิดการนำหลักสูตรไปใช้

วิธีการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำวิธีการนำหลักสูตรไปใช้
จัดอบรมประชุมชี้แจงการใช้หลักสูตรเป็นผู้เชิญศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่
คณะครู และพาคณะครูไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการใช้หลักสูตร

ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้พบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินการ
ขาดเอกสารและแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ขาดวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ ผู้บริหาร
ขาดทักษะและความเชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาแนะนำ ขาดความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
และผู้บริหารไม่มีเวลาในการติดตามผลการปฏิบัติงาน ส่วนครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน
พบว่า ขาดประสบการณ์และขาดความเชี่ยวชาญในบางกลุ่มประสบการณ์ ขาดความรู้ในการจัด

ทำเครื่องมือติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ ชาติวิสต์ อุปรกรณ์ในการจัดพิมพ์ ชาติความร่วมมือ จากบุคลากรภายในโรงเรียนและชาติการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหาร

4.3 การประเมินผลหลักสูตร โรงเรียนได้ส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการ ประเมินผลหลักสูตร ติดตามการปฏิบัติงานประเมินผลหลักสูตรเป็นระยะ โดยเป็นที่ปรึกษาและให้ คำแนะนำ จัดหาวัสดุ เอกสาร งบประมาณ เพื่อการดำเนินการประเมินผลหลักสูตร ได้แต่งตั้ง คณะทำงานประเมินผลหลักสูตรของโรงเรียนและเชิญวิทยากร เช่น ศึกษานิเทศก์มาให้ความรู้แก่ คณะครูในการประเมินผลหลักสูตร

วิธีการประเมินผลหลักสูตร ใช้การพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนมากที่สุดและพิจารณาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน

ในส่วนของครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีส่วนร่วมในการประเมินผล หลักสูตร เป็นผู้เก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูลการประเมินผลหลักสูตร เป็นผู้ประสานงานในการจัด หาแหล่งความรู้และวิทยากรมาให้ความรู้แก่คณะครู จัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการประเมินผล หลักสูตร และเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลหลักสูตรของโรงเรียน

วิธีการประเมินผลหลักสูตร ร่วมกับคณะครูประเมินผลหลักสูตรของโรงเรียน และเป็นผู้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการประเมินผลหลักสูตร จัดหาเอกสารที่เกี่ยวกับการประเมินผล หลักสูตร ให้คณะครูได้ศึกษาค้นคว้า จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่ต้องใช้ในการประเมินผลหลักสูตร ให้คำแนะนำในการประเมินผลหลักสูตร

ปัญหาการประเมินผลหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารต้องปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ มาก จึงไม่มีเวลาพัฒนาหลักสูตร ครูไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ครบ ตามที่เสนอแนะไว้ในแผนการสอน ชาติที่ปรึกษาทางด้านวิชาการ ผู้บริหารขาดความรู้และชาติ ทักษะในการให้คำปรึกษาแนะนำ ไม่ได้วางแผนการประเมินผลหลักสูตรไว้ ชาติหนังสือ คู่มือ และผู้แนะนำเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ผู้บริหารไม่เข้าใจหลักสูตรและเป้าหมายของหลักสูตร และชาติความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน ส่วนครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน พบว่า ไม่มีเวลา ดำเนินการประเมินผลหลักสูตรชาติเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานในการประเมินผล ชาติทักษะในการ ประเมินผล ชาติข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการประเมินผล ชาติเอกสารและแหล่งศึกษาค้นคว้า ชาติ

การมอบหมายงานที่เป็นไปตามความเหมาะสม ขาดการประชาสัมพันธ์ในการประเมินผลหลักสูตร และบุคลากรในสถานศึกษาไม่ให้ความร่วมมือในการประเมินผลหลักสูตร

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ดำเนินการดังนี้

การดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ได้จัดหาเอกสารเกี่ยวกับการวิจัยให้ครูศึกษาค้นคว้ามากที่สุด และส่งครูเข้ารับการอบรมการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน พร้อมทั้งให้คำแนะนำและดำเนินการวิจัยให้ดูเป็นแบบอย่าง และจัดหาวิทยากรผู้มีความรู้มาให้ความรู้แก่คณะครูเกี่ยวกับการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

ขั้นตอนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ได้จัดหาแบบอย่างการทำวิจัยให้คณะครูได้ศึกษามากที่สุด แล้วให้ครูได้จัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และได้มีการประชุมชี้แจงการจัดทำการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามขั้นตอนที่กำหนดโดยได้แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบศึกษาขั้นตอนการจัดทำการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนจัดทำแผนงานโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

การส่งเสริมการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ได้ส่งเสริมโดยการให้คำปรึกษาแนะนำการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และได้จัดส่งครูเข้ารับการอบรมการทำวิจัย พร้อมทั้งนำผลการวิจัยไปใช้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยจัดหางบประมาณสนับสนุนการทำวิจัย และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่คณะครู ในการฝึกอบรมการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

ในส่วนของครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้น โดยเป็นผู้จัดหาเอกสารต่าง ๆ มาให้คณะครูได้ศึกษาค้นคว้า ร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ประสานงานกับผู้บริหารในการส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นผู้จัดประชุมอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ให้คำปรึกษาแนะนำการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแก่คณะครูจัดทำการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้คณะครูดูเป็นตัวอย่าง และเสนอแนะต่อผู้บริหารในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นผู้รับผิดชอบการทำวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียนเกี่ยวกับเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การประเมินผล

การเรียนการสอน การนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้ประโยชน์ วิธีการสอนและการวิเคราะห์
เนื้อหาในบทเรียน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย กำหนดปัญหาและความต้องการวิจัย กำหนด
จุดมุ่งหมายและการดำเนินการวิจัย เป็นผู้ดำเนินการค้นคว้าวิจัย วิเคราะห์สรุปผลและรายงานผล
พร้อมทั้งทดสอบแก้ไขปรับปรุงและนำผลการทดลองค้นคว้าไปใช้

ปัญหาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน พบว่า โรงเรียนชาตบุคลากรที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการวิจัย
เชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ขาดเอกสารและแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ขาดการ
ส่งเสริมและ แนะนำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครูไม่เห็นความสำคัญของการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ
ในชั้นเรียน และขาดการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอของผู้บริหาร ส่วนครูผู้รับผิดชอบการนิเทศ
ภายใน พบว่า ขาดประสบการณ์ในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ไม่มีเวลาเนื่องจากต้อง
ปฏิบัติงานอื่นด้วย ขาดเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ขาดการศึกษาหา
ความรู้เพิ่มเติม และขาดการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

การปฏิบัติตามขั้นตอนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนชาตบุคลากรในการให้
ความรู้แก่คณะครู ขาดเอกสารในการจัดทำกรวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้บริหารขาดการ
ศึกษาขั้นตอนการจัดทำกรวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ไม่มีงบประมาณในการทำวิจัยเชิง
ปฏิบัติการในชั้นเรียน และผู้บริหารไม่มีเวลาติดตามผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการทุกขั้นตอน ส่วน
ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน พบว่า ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการวิจัย
ขาดผู้ให้คำปรึกษาแนะนำตามขั้นตอนการวิจัย ขาดเอกสารสำหรับการค้นคว้าเพิ่มเติม ขาดวัสดุ
อุปกรณ์ ในการทำการวิจัย ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร ไม่ได้รับการอบรมในการทำวิจัยเชิง
ปฏิบัติการในชั้นเรียน และขาดงบประมาณในการดำเนินการ

ในการส่งเสริมการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนคือ ผู้บริหารไม่ได้รับการ
ฝึกอบรมการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ขาดเอกสารในการส่งเสริมการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ
ในชั้นเรียน ครูไม่ให้ความสำคัญในการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และผู้บริหารไม่มั่นใจ
ในการให้คำปรึกษาแนะนำ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ และนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ได้ดำเนินการ ดังนี้

ในเรื่องการตรวจแผนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ตรวจแผนการสอน ซึ่งในการตรวจจะมีปฏิทินการตรวจที่แน่นอน โดยมีครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นผู้ช่วยเหลือครูในการจัดหาเอกสาร ตำรา คู่มือต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน มาให้ครูศึกษาค้นคว้า และจัดทำแผนการสอน พร้อมทั้งได้จัดทำแผนการสอนให้ครูได้ดูเป็นตัวอย่าง เมื่อคณะครูได้จัดทำแผนการสอนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้รวบรวมส่งให้ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจ โดยก่อนการตรวจจะมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของการตรวจให้คณะครูได้ทราบ ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนได้ดำเนินการเหมาะสมแล้ว เนื่องจากการตรวจแผนการสอนเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง เพื่อให้ครูได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และผู้บริหารจะเป็นผู้ตรวจแผนการสอนได้ดีที่สุด สอดคล้องกับ กิติมา ปรีดีติลล (2532) ที่กล่าวว่า การช่วยเหลือแนะนำ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้นเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของผู้บริหาร และสิ่งที่ผู้บริหารน่าจะช่วยเหลือมากที่สุด คือ เรื่องแผนการสอน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าหากจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายแล้ว โรงเรียนน่าจะจัดให้มีการนิเทศการสอนควบคู่ไปกับการตรวจแผนการสอนด้วย เป็นการส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนที่มุ่งพัฒนาครูให้รู้จักวิธีปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

สำหรับปัญหาในการตรวจแผนการสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องไม่มีเวลาในการตรวจแผนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหานี้โรงเรียนอาจจะดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยการแต่งตั้งครูเพื่อเป็นผู้ตรวจแผนการสอน และควรส่งเสริมให้ครูผู้ตรวจแผนการสอนได้เข้ารับการอบรม วิธีการจัดทำแผนการสอน การตรวจแผนการสอน หรือจัดทำเอกสารให้ศึกษาค้นคว้า ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) กล่าวว่า การอบรมนอกจากจะ

เป็นการให้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานแล้วยังช่วยกระตุ้นให้ครูเกิดความกระตือรือร้น และแสวงหาความก้าวหน้าและได้รับประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถที่จะช่วยแก้ปัญหาการไม่มีเวลาตรวจแผนการสอนของผู้บริหารได้

2. การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ได้ดำเนินการ ดังนี้

การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการโดยให้ครูจัดทำแฟ้มสะสมผลงานโดยครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในเป็นผู้ให้คำแนะนำในการจัดทำในปัจจุบัน การประเมินผลการปฏิบัติงานใดก็ตาม ควรประเมินพฤติกรรมที่แท้จริง (Authentic Performance Assessment) ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเครื่องมือที่จะนำมาช่วยในการประเมินพฤติกรรมดังกล่าว คือ Portfolio หรือแฟ้มสะสมผลงาน ดังที่ ดาวร จันทศิริ (2540) กล่าวว่า แฟ้มสะสมผลงานจะเป็นที่รวบรวมผลงานดีเด่นต่าง ๆ ของครู หรือผลงานของนักเรียนที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู หรืองานของครูและนักเรียนที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกัน หรือข้อมูลประกอบการศึกษาค้นคว้าไว้สนับสนุนการสอน ซึ่งผลงานต่าง ๆ ดังกล่าวครูสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาผลการปฏิบัติงานของครู และเพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นได้ ผู้วิจัยเห็นว่าการทำแฟ้มสะสมผลงานจะเป็นที่รวบรวมผลงานและข้อมูลต่าง ๆ ในอันที่จะทำให้ทราบความก้าวหน้าและจุดเด่น จุดด้อยในการปฏิบัติงานของเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน สามารถนำข้อมูลมาพัฒนาตนเองและวิชาชีพต่อไป ในการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานควรจัดให้เป็นระบบตามที่หน่วยงานต่าง ๆ เป็นผู้กำหนด

สำหรับปัญหาในการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำ เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนมีจำนวนจำกัด และบุคลากรจะต้องปฏิบัติการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรวางแผนการดำเนินงานให้เหมาะสม โดยอาจจะส่งบุคลากรเข้าการอบรมการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลากรวิธีหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคลากรนั้นนำความรู้ ความชำนาญที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาพัฒนาการทำแฟ้มสะสมผลงานของตนเองและของคณะครูในโรงเรียน ซึ่ง สมพงษ์ เกษมสิน (2521) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรที่เปิดโอกาสให้ครูได้ฝึกทักษะจะช่วยให้ครูนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติในงานของตนได้ดีขึ้น

3. การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ได้ดำเนินการดังนี้

ในการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนได้วางแผนปฏิบัติงานและแก้ปัญหาพร้อมกันภายในโรงเรียน โดยมีครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในเป็นผู้ร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการทำงานกลุ่มของคณะครู ซึ่งในการวางแผนปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา ร่วมกันและการกำหนดเป้าหมายในการทำงานทั้งกลุ่มของโรงเรียนเป็นการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มที่สอดคล้องกับ หลักการของกระบวนการกลุ่ม ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) กล่าวไว้ว่า

1. สร้างจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ร่วมกันสร้างความมุ่งหมายในการทำงาน
 2. วางแผนปฏิบัติงานร่วมกันโดยให้สมาชิกร่วมกันวางแผนปฏิบัติงาน แบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ ตามความสนใจและความสามารถของแต่ละคน
 3. ลงมือปฏิบัติงานเมื่อวางแผนปฏิบัติเสร็จเรียบร้อยแล้ว
 4. ประเมินผล มีการประเมินผลงานร่วมเป็นระยะ ทั้งประเมินตนเองและประเมิน
- ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนได้นำหลักการของกระบวนการกลุ่มมาใช้ปฏิบัติในโรงเรียน โดยแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบตามความสนใจและปฏิบัติงานตามความสามารถของตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่วางไว้ ซึ่ง จ่านง พรายแยมแห (2534) กล่าวว่า การปฏิบัติงานจะประสบความสำเร็จเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความช่วยเหลือและร่วมมือร่วมใจของสมาชิกทุกคน โดยมีเป้าหมายเดียวกัน ดังที่ ชารี มณีศรี (2538) กล่าวว่า การสร้างจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้ร่วมกันสร้างความมุ่งหมาย (Group Goal) ในการทำงานร่วมกัน เมื่อถึงเวลาปฏิบัติงานทุกคนจะได้มีความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมเป็นเจ้าของงาน จะเห็นว่าในการปฏิบัติงาน ถ้าสมาชิกได้ร่วมกันวางแผนและตั้งวัตถุประสงค์ในการทำงานไว้จะทำให้เห็นความชัดเจนของงานมากขึ้น ทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จได้ โดยผู้บริหารต้องเป็นผู้คอยดูแลและให้การสนับสนุน

สำหรับปัญหาในการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม พบว่า คณะครูภายในโรงเรียน ไม่มีเวลาปฏิบัติการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นครูผู้สอนประจำชั้นและต้องสอนประจำวิชาภาษาไทย จึงไม่มีเวลาปฏิบัติงานดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูทุกคนได้มีความรู้ในการทำงานกลุ่ม โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการพัฒนา

ทักษะการทำงานกลุ่ม เพื่อให้ครูได้มีความรู้ และนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาตนเองและพัฒนากลุ่ม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามความมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

4. การพัฒนาหลักสูตร ได้ดำเนินการดังนี้

ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้ใช้การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการพัฒนาหลักสูตร ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการได้ให้คณะครูศึกษาค้นคว้าการพัฒนาหลักสูตรจากเอกสาร ตำรา คู่มือต่าง ๆ โดยครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในเป็นผู้ชี้แจงแนะนำ ให้ครูจัดทำแผนการสอน ในการจัดทำให้มีการปรับกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า การประชุมชี้แจงจะทำให้ครูผู้สอนสามารถปรับกิจกรรมการเรียนการสอนที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา ซึ่งเป็นรายละเอียดของกิจกรรมที่ปรับหรือจัดทำขึ้นใหม่ จะปรากฏอยู่ในแผนการสอนและทำให้ครูผู้สอนมีกิจกรรมที่หลากหลาย โดยไม่ทำให้จุดประสงค์การเรียนรู้และคาบเวลาเรียนเปลี่ยนแปลงไปแต่ประการใด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ องค์กร อินทรมพรรษ์ (2526) ที่กล่าวไว้ว่า แผนการสอนบางหน่วยครูอาจดัดแปลงหรือปรับกิจกรรมใหม่ได้ โดยคำนี้จะต้องเป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ มุ่งให้นักเรียนมีพัฒนาด้านความคิด รู้จักคิด รู้จักปฏิบัติ ผักผ่อนทักษะในการแก้ปัญหา และในการพัฒนาหลักสูตร ใจทิพย์ เข็มรัตน์ (2539) กล่าวว่า การสำรวจข้อมูลด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี การประกอบอาชีพ ความคาดหวังของชุมชน ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร โดยการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนสามารถกระทำได้ทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยไม่ทำให้จุดประสงค์ เนื้อหา และคาบเวลาเรียนเปลี่ยนแปลงไปจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแม่บทได้

สำหรับปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โรงเรียนขาดครูที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตรของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ปัญหาดังกล่าวนี้อาจจะต้องแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อทำการพัฒนาหลักสูตร โดยคณะกรรมการอาจพิจารณาปัญหาดังกล่าว และหาทางแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน โดยอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญในแต่ละ

กลุ่มวิชามาให้ความรู้แก่คณะครูภายในโรงเรียน เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้เกิดความเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ได้ดำเนินการดังนี้

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้กำหนดปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้กับคณะครู ซึ่งปัญหาในการวิจัยจะเกี่ยวข้องกับจัดการเรียนการสอน ครูสามารถนำข้อค้นพบจากผลการวิจัยมาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ ผู้วิจัยเห็นว่า การที่โรงเรียนกำหนดปัญหาในการวิจัยจะช่วยให้ครูได้ทราบปัญหาและหาแนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งจะเห็นได้ว่าครูได้จัดทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพราะผู้ทำวิจัยเห็นว่าการพัฒนาหรือแก้ปัญหาทางการจัดการเรียนการสอนจะมีผลกระทบต่อทั้งตัวบุคคลและสังคมที่อยู่รอบๆ อันได้แก่ผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหาร โดยเฉพาะนักเรียน ซึ่งผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีจะสามารถช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากตัวของนักเรียนได้ด้วย การทำวิจัยของครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนนี้สอดคล้องกับการทำวิจัยของ ณัฐภา สรรพศรี (2525) ซึ่งทำวิจัยเรื่อง แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในอนาคต ได้ผลการวิจัยว่า การวิจัยการศึกษาในอนาคตจะมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยวิธีการใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ได้ ซึ่ง โกวิท ประวาลพฤกษ์ (2532) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการทำวิจัยไว้ว่า ในการทำวิจัยควรคำนึงถึงการนำผลที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มาก แนวทางการส่งเสริมการวิจัยจึงควรเน้นการวิจัยที่สอดคล้องอยู่ในการปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ เช่น ครูจะทำการศึกษาดูว่าการสอนของตนได้ผลหรือไม่ ได้ผลในเนื้อหาตอนใด เพื่อจะนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการสอน ซึ่งถือว่าครูเลือกปัญหาที่จะวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สำหรับปัญหาในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า โรงเรียนขาดบุคลากร ผู้มีประสบการณ์ในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530) พบว่า ผู้ทำวิจัยจะขาดประสบการณ์และขาดความถนัดในการทำวิจัย ผู้วิจัยเห็นว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่มีการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ โดยนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่ทำวิจัยโดยตรง และผลการวิจัยสามารถแก้ปัญหาได้ในระดับพอใช้ ทั้งนี้

ผู้วิจัยคิดว่า การที่ครูนำผล การวิจัยไปใช้และใช้ในการแก้ปัญหาที่ทำวิจัยโดยตรง คงเป็นเพราะว่า ครูเข้าใจจุดมุ่งหมายของการทำวิจัยในชั้นเรียนดีขึ้น ซึ่ง โอบาส ตรีปัญญา (2529) ได้นำเสนอ จุดมุ่งหมายของการทำวิจัยชั้นเรียนว่าเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียนและในการทำวิจัยในชั้นเรียนทุกครั้งคงมีสาเหตุมาจากปัญหาด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นใน ชั้นเรียน ฉะนั้นในการทำวิจัยครูจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ เมื่อได้ผลการวิจัยจึงนำผล การวิจัยมาแก้ปัญหาที่ทำวิจัยโดยตรง แต่เนื่องจากครูยังขาดประสบการณ์และการฝึกทักษะใน การดำเนินการวิจัยอยู่มาก จึงทำให้ไม่มีความมั่นใจในการดำเนินการวิจัยและการใช้ค่าสถิติเพื่อ วิเคราะห์ข้อมูล จึงอาจทำให้ได้ผลการวิจัยที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ดี ผู้วิจัยคิดว่าหน่วยงานที่รับ ผิดชอบเกี่ยวกับการวิจัยควรให้ความสนใจและสนับสนุนให้ความช่วยเหลือแก่ครูผู้ทำวิจัยเพื่อครูผู้ ทำวิจัยจะได้นำผลการวิจัยไปแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนให้อยู่ในระดับดีมาก เพื่อให้คุ้ม กับเวลา งบประมาณ และเป็นแรงจูงใจให้ครูทำวิจัยต่อไป

การจัดทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอน ซึ่งผู้ทำวิจัยสามารถนำผลการวิจัยไปแก้ปัญหาคำจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ เป็นอย่างดี ในการทำวิจัยโรงเรียนจะต้องมีเอกสารค้นคว้า มีบุคลากรที่จะให้คำแนะนำ มีวัสดุ อุปกรณ์ และมีงบประมาณสนับสนุน จึงจะทำให้การดำเนินการวิจัยประสบผลสำเร็จตามความ มุ่งหมายที่ทำวิจัย และสามารถนำผลไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควร ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน ได้เข้ารับการอบรม สัมมนาทางวิชาการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือ จัดทำเอกสารให้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการปฏิบัติ งานทั้ง 5 งาน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์และนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการจัดการเรียน การสอน

2. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรจะได้เพิ่มงบประมาณเพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติงานการนิเทศภายในตามลักษณะงานทั้ง 5 งาน

3. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาครูในทุกด้าน และผู้บริหารควร ติดตามประเมินผลการดำเนินงานนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ

4. ผู้บริหารโรงเรียนควรลดชั่วโมงสอนของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้มีเวลาในการปฏิบัติงานนิเทศภายในอย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศภายใน โดยยึดงานทั้ง 5 งาน
2. ควรศึกษารูปแบบการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนที่เหมาะสมตามขนาดของโรงเรียน



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย